

JAAROPDRACHT ONTWERPEN

Ontdekken en exploreren van mens en ruimte...

Semester	1 & 2
Campus	Gent - Brussel
Studiepunten	18 studiepunten voor totaal 16abcd (17 atelier + 1 studiereis/ workshop)
Titularissen	<i>Wouter Krokaert, Geert Peymen, Peter Vansteenkiste (opo coördinatie) en Tom Callebaut</i>
Mededocenten	<i>Koen Deprez, Wim Demul, Hans Foncke, Wim Vandervurst, Lien Van der Jeught, Dominique Pieters, Jan Dekeyser, Maxime Vancoillie, Sarah Martens, Theo De Meyer,</i>

Inhoud en aanpak.

Algemeen doel:

Deze **jaaropdracht** is een ontdekkende, verkennende, onderzoekende en ontwerpende tocht waar de relatie tussen subject, namelijk de mens als gebruiker en de omhullende ruimte als opgeladen plek bestudeerd zal worden. Deze opdracht kent **4 fases** met wisselende docenten waarbij steeds een specifiek **thema** behandeld zal worden. Eén gekend en zelfgekozen bouwelement zal de constante blijven, maar zal steeds opnieuw in een nieuw perspectief geplaatst worden en nodigt uit tot dieper onderzoek en analyse.

Vanaf de startworkshop kiest de student(e) één specifiek begrenzend vlak van een ruimte, dit kan 1 muurvlak of 1 grondvlak of 1 plafondvlak zijn, kortom de eerste 2 dimensies die concreet ingevuld zullen worden. Dit gekozen vlak vormt letterlijk de uitvalsbasis en moet tijdens de volledige duur van het academiejaar beschikbaar en bezoekbaar zijn en blijven. De derde dimensie, die van een vlak een volume of ruimte zal maken kan verder geïnterpreteerd en bedacht worden in de ontwerpfase B van transformeren.

De 4 fases zullen met dit gegeven als uitgangspunt (1 concreet vlak en ruimtelijke dimensie) eerder een exploratief proces worden voor de student(e).

FASE A: MENS _ RUIMTE _ **COMPOSITIE**
FASE B: MENS _ RUIMTE _ **TRANSFORMATIE**
FASE C: MENS _ RUIMTE _ **VERBINDING**
FASE D: MENS _ RUIMTE _ **EXPRESSIE**

Na iedere fase van een 6-tal lesmomenten volgt er voor de student(e) een feedbackmoment. De docent maakt een **opvolgfiche** die de student(e) moet helpen inzicht te krijgen in het doorlopen procesverloop. Op het einde van het academiejaar volgt de evaluatie met de 4 betrokken docenten.

Daarom wordt er van ieder doorlopen fase door de student(e) een **ID-document** gemaakt (en indien digitaal ook afgedrukt). De ID-kaart is een synthese en bevat alle belangrijke data (beeld, tekst, cijfers) over de afgewerkte fase, voor iedere fase moeten er 2 exemplaren A4 (vertikale richting, portret) analoog en digitaal (op Toledo) ingediend worden aan de einddocenten op donderdag 02/06. Deze 8 (4 fases in tweevoud) documenten zullen geraadpleegd worden door de docenten op de eindevaluatie.

PARALLELOPDRACHT

olv. Geert Peymen

STARTWORKSHOP

olv. Wouter Krokaert

Gerrit Rietveld, Schröderhuis, Utrecht 1923-24.

Inhoud en aanpak.

Naast de jaaropdracht die verloopt in 4 verschillende fases heeft de student(e) een permanent lopende parallele missie. Het project waarrond gewerkt wordt is een woning gebouwd door **Gerrit Rietveld in 1923-24, het Schröderhuis in Utrecht**. We bezoeken samen die woning in week 7 onze atelierweek, de basiskostprijs per student(e) bedraagt 15 euro. Iedere student(e) zorgt voor een geldig coronapas of draagt zelf de kosten voor een eventuele PCR-test om toegang te verkrijgen. De studiereis maakt deel uit van de jaaropdracht OPO16 ontwerpstudio. Indien je door overmacht niet kan deelnemen aan de studiereis wordt voor jou een vervangende opdracht gegeven.

Iedere docent (in de verschillende fases) zal dit project op een eigenzinnige manier in relatie brengen met de lopende jaaropdracht, de onderzoeksthema's (compositie, ruimte, verhoudingen, vormtaal, kleuren, constructie, architectuur of meubel, constructie, grenzen, dynamiek, wonen, context, ...) kunnen divers zijn maar vormen een permanente rode draad in de jaaropdracht.

Deze opdracht wordt door alle docenten begeleid en moet op de eindevaluatie gepresenteerd worden en staat voor 1 studiepunt. De student neemt zelf initiatief om doorheen de 4 fases een persoonlijk ontwerpend onderzoek te voeren. De output is grafisch en zelf te bepalen, de eventuele verwerking of relatie met de eigen ontwerpen, het persoonlijk onderzoek en studiewerk moet hieruit blijken.

Theodoor Kooijman, schilderij uit de reeks "Sols".

Als opstart van de opleiding en eerste aanzet tot opo16 vertrekken we tijdens week 1 met een workshop. Tijdens die startworkshop gaan jullie je vlak kiezen en verduidelijken waarom je die keuze gemaakt hebt.

inhoud en aanpak.

Een plek die we als een interieur beschouwen, gaat zich op een of andere manier onderscheiden van het exterieur; onderscheiden en afscheiden. Er zit een grens tussen hen in. Hoe die grens ervaren wordt, gaat de wijze waarop het interieur beleefd wordt beïnvloeden. We kunnen ons daarbinnen bijvoorbeeld afgeschermd voelen, of beschermd, maar ook beklemd, benauwd, bevangen of zelfs gevangen. Soms kan het gaan om een hermetisch gesloten grens, die het interieur helemaal afzondert. Maar meestal zal ze toch nog zaken doorlaten en ze kan zelfs heel vluchtig zijn, nauwelijks waarneembaar.

Het vlak dat als basis zal dienen voor deze jaaropdracht, maakt deel uit van die grens. Ze geeft aan dat vanaf daar een andere ruimte begint. Die grens zal bepalend zijn voor de aard van jullie interieur, voor het karakter ervan. Daarom gaan jullie tijdens de workshop eerst dat vlak bevragen, om typerende eigenschappen te kunnen detecteren.

Verskillende kenmerken gaan hieraan een bijdrage leveren, zoals afmetingen, materiaalgebruik, vormen, kleuren, reliëf, texturen, bewerkingen, ritmes, de eventuele aanwezigheid van motieven of patronen. Door die elementen worden onze zintuigen aangesproken. Zo kunnen licht en geluid gereflecteerd, geabsorbeerd of doorgelaten worden, geuren kunnen vrijkomen en onze tastzin kan op allerlei wijzen geprikkeld worden. Het zijn de relaties tussen die verschillende elementen die voor de specifieke eigenheid van dat vlak zullen zorgen. Om die relaties beter te kunnen begrijpen, gaan jullie eerst drie afzonderlijke eigenschappen bestuderen, eigenschappen die voor jou doorslaggevend waren om dat vlak te kiezen. Je kan bijvoorbeeld een kleuronderzoek voeren, een vormstudie maken, of texturen blootleggen. Dat ga je doen door het maken van tekeningen, frottages, afdrukken, foto's, video's of geluidsopnames. Hierbij maak je gerichte keuzes. Je stemt wat je onderzoekt, en het medium waarmee je dat doet, op elkaar af.

Het is belangrijk dat je vlak je voldoende weet te intrigeren en motiveren om er een jaarlang mee aan de slag te gaan. Het vlak moet je verbeelding aanspreken. Aan de hand van je studies en een korte tekst ga je daarom jouw persoonlijke kijk op dat vlak, alsook de redenen van je keuze, verduidelijken. Hierbij zeg je iets over de relatie tussen het interieur en het exterieur.

Timing

Dag 1: introductie en aanzet, gezamenlijk voor Brussel en Gent

Dag 2: keuze en studie van het vlak, individueel

Dag 3: presentatie en bespreking van de studies + aanzet fase A, per atelier

FASE A: MENS _ RUIMTE _ COMPOSITIE

olv. Wouter Krokaert

Green shine, Dimitri Vangrunderbeek, MUHKA, Antwerpen, 2002.

Inhoud en aanpak.

Tijdens fase A gaan jullie binnen het vlak aanknopingspunten zoeken om ermee in **dialog** te gaan en het **open te trekken naar de derde dimensie**. Belangrijk hierbij is het om je eigen lichaam in die dialoog op te nemen, door het fysiek binnen de ruimte te plaatsen die je creëert. Een ander element dat binnen die ruimte opgenomen moet worden, is een object dat – of zijn meerdere objecten die – je zelf ontwerpt.

Het doel van dat object is te komen tot een sterke dialoog, het is dus met dat objectief voor ogen dat je het ontwerpt. Wat wordt bedoeld met die dialoog? Je gaat **ruimtelijke opstellingen of composities** maken waarin de verschillende aanwezige elementen elk op hun manier de aandacht naar zich toe zullen trekken, ze zullen hun stem laten horen. Maar binnen een gesprek praat je best niet naast elkaar, je probeert je gespreks-partner ook niet te overroepen. Je luistert naar wat de anderen zeggen en pikt daarop in. Dat betekent niet dat je het steeds eens moet zijn met de andere, je kan een verschillende gedachte naar boven brengen, een ander kijk hebben op de zaak. Die kijk staat echter niet los van wat binnen de groep wordt geuit.

Zo ga je ook tewerk met de composities die je zal maken. Je gaat op zoek naar een **compositorische spanning**. Die spanning is niet negatief, het is een spanning zoals in een verhaal dat je aandacht vasthoudt, geen saai verhaal maar een verhaal waardoor je geraakt wordt.

Om aan dat ruimtelijke gesprek te beginnen, luister je eerst naar wat je gekozen vlak te vertellen heeft. Dat vlak vertelt veel zaken tegelijkertijd. Daarom vertrek je van een element dat je bijzonder aanspreekt, zoals bijvoorbeeld een reliëf, een kleurencombinatie of een klank. Daar plaats je iets tegenover, vanuit jouw gevoel, met jouw stem. Iets dat dat element verduidelijkt, versterkt of aanvult, of dat er een nieuwe wending aan geeft.

Belangrijk binnen deze fase A, is **de fysieke beleving**. Je hebt een andere relatie met een vloer, dan met een plafond of een wand. Een motief op een grondvlak bekijk je anders dan wanneer datzelfde motief zich voor of boven je bevindt. Het contact met die wand is verschillend van aard.

Binnen deze eerste fase ontwerp je niet op plan of op maquette maar fysiek en op schaal 1:1, op **ware grootte**.

Aanpak

- Je maakt een studie van het gekozen vlak, waarbij je kenmerken naar boven haalt die jou bijzonder aanspreken.
- Vanuit een van die kenmerken start je een dialoog op schaal 1:1, door een object te creëren dat je week per week bijstelt, verfijnt.
- Met dat object en je eigen lichaam ga je verschillende mogelijke opstellingen uitproberen, binnen een door jou bepaalde ruimte.
- Deze opstellingen ga je les na les onderzoeken en documenteren.
- Je verfijnt daarbij je ontwerp. Dit wil zeggen dat je de technische opbouw van je werk optimaliseert en de relatie tussen de verschillende elementen scherp stelt.

Benodigde materialen

Dit wordt meegedeeld door je begeleider. Probeer steeds rekening te houden met de ecologische impact van je materiaal. Studiemateriaal wordt via Toledo meegedeeld.

Specifieke evaluatiecriteria voor FASE A

- Je kan een gedachte-experiment ontwikkelen.
- Door de keuze van je vlak, door het onderzoeken ervan aan de hand van tekst en beeld, en door het maken van een ruimtelijke opstelling op schaal 1:1, bevraag je op een intrigerende wijze het begrip interieur.
- Je creëert een krachtige compositie en hebt dus aandacht voor relaties die ontstaan tussen de elementen die je samenplaatst.
- Je toont aandacht voor specifieke eigenschappen van materialen en hun invloed op de ruimtelijke beleving
- Je kan patroon doorbrekend denken en handelen.

Output, deadlines en vormvereisten

- Een studie van het gekozen vlak aan de hand van tekst, beeld en eventueel klank.
- Één of meerdere elementen/objecten waaraan vormgegeven wordt in relatie tot het eigen lichaam en het gekozen vlak.
- Een ruimtelijke opstelling.
- Een documentering van de ondernomen stappen.
- De ID-kaart is een synthese en bevat alle belangrijke data (beeld, tekst, cijfers) over de afgewerkte fase A, per fase moet er 2x A4 (vertikale richting, portret) analoog en digitaal ingediend worden aan de einddocenten op donderdag 02/06.

FASE B: MENS _ RUIMTE _ TRANSFORMATIE

olv. Geert Peymen

Detail van een deuraansluiting, horizontale snede, 1971-72, ©Juliaan Lampens

inhoud en aanpak.

DOEL

Net zoals een muzikant noten en partituren gebruikt om muziek te maken en te spelen, maakt de interieurarchitect gebruik van **een eigen taal en vaardigheden**. Een taal die gebruik maakt van een vormvocabularium, specifieke skills en methodieken. Deze 'taligheid' maakt het mogelijk inspirerende gedachten en onbestaande werelden zichtbaar te maken zonder ze 1 op 1 te realiseren. Opo16B legt de klemtoon op het eigen maken en personaliseren van deze vaardigheden (opmeten, (schaal)tekenen, modeleren) om deze vervolgens in te zetten tijdens het ontwerpproces. Het gekozen vlak en de inzichten uit opo16A vormen de aanleiding om de verschillende skills meester te worden en een ontwerpproces op te starten.

BESTAANDE TOESTAND

Het zichtbare vlak (wand, plafond, vloer) is het resultaat van een onzichtbare gelaagde opbouw waarbij materialiteit en constructie samenkomen tot één logisch geheel. Tegelijkertijd bestaat elk vlak (wand, plafond, vloer) uit specifieke verhoudingen van het geheel en zijn onderdelen (ramen, deuren, constructie, ...). Het vlak zelf is een gelaagd driedimensionaal object met verschillende zijden (voor, achter, boven, onder, in). Het opmeten, registreren, modeleren van de bestaande toestand is een oefening in het aanleren van vaardigheden en genereert tegelijkertijd inzichten die het ontwerpproces sturen.

Traject 1 > OPMETEN + REGISTREREN

Het opmeten is een mathematische oefening in het rationeel optekenen, maar ook een manier om inzicht te krijgen in de opbouw, constructie (snede) en de relatie van het geheel en de onderdelen (aanzicht, plan).

*Opmeten van het vlak en al zijn onderdelen (geheel, details vanuit de verschillende zijden).

*De opmetingstekeningen worden gebundeld.

Fotografie legt wetenschappelijk de dingen vast in hun zichtbare realiteit. Het camerastandpunt, de kadrage, het moment, ... is echter een persoonlijk keuze van de fotograaf.

*Fotografeer het vlak in al zijn aspecten en volledigheid (als een deel van een ruimte, als vlak, vanuit zijn onderdelen en details, ...)

*de foto's worden bewust gekadreerd met aandacht voor licht, compositie, materialiteit, kleur, textuur, ...)

*foto's worden gebundeld en verwerkt als een beeldend geheel waarbij het vlak de banaliteit overstijgt.

Opmetingstekeningen en fotoregistratie vormen een essentieel werkdocument om de bestaande toestand de representeren aan de tekentafel.

Traject 2 > TEKENEN

Het tekenen (op schaal) is één van de basisskills waarmee de interieurarchitect zich uitdrukt en **communiceert met zichzelf en derden**. Hierbij wordt gebruik gemaakt van conventies en afspraken die een leesbaar geheel vormen. Daarnaast is het van belang om en persoonlijk en bewuste schriftuur te ontwikkelen.

*Teken het vlak en zijn onderdelen a.d.h.v. van sneden, aanzichten, details, perspectieven, isometrie, bouwpakket, ...).

*schaaltekeningen worden analoog uitgewerkt gebruikmakend van de schalen 1/20, 1/10, 1/5, 1/2, 1/1.

*De schaaltekeningen worden uitgewerkt tot één expressief coherent geheel.

Traject 3 > MAQUETTE

Naast het tekenen is het maken van maquettes belangrijk als presentatiemiddel en als onderzoeksmethodiek. De (werk)maquettes geven ruimtelijk inzicht in het persoonlijk ontwerpproces van waaruit vervolgkeuzes kunnen ontstaan.

Het vlak als gelaagde opbouw wordt uitgewerkt in een maquette.

*De maquette is een getrouwe representatie van opbouw, structuur en materialiteit. Er wordt gezocht en geëxperimenteerd met schalen en maquettematerialen om de realiteit te verbeelden op een persoonlijke manier.

*Gezien het vlak uit zijn context is gehaald, verliest het zijn stabiliteit. De maquette wordt voorzien van een sokkel en/of bevestiging waardoor het als een autonoom beeldend object getoond kan worden. Het vlak en sokkel vormen één bewust geheel.

ONTWERP

Traject 4 > TRANSFORMATIE van 2D naar 3D

Het gekozen vlak wordt omgezet van een twee dimensionaal vlak naar een drie dimensionale ruimte. De transformatie van 2D naar 3D is niet vrijblijvend maar zal gestuurd worden door een combinatie van: specifieke kenmerken van het vlak, een eigen gedachtegang ten aanzien van het bestaande vlak en inzichten verworven tijdens opo16A. Deze vormen het kader van waaruit coherente ontwerpkeuzes gemaakt en gemotiveerd worden.

Binnen opo16B wordt het ontwerpproces uitgezet zonder rekening te houden met een programma van functies. De ruimte als constructie is het uitgangspunt. De nieuwe ruimte verhoudt zich op een bewuste manier tot het menselijk lichaam (deze verhouding kan anders zijn dan bij het oorspronkelijk vlak).

Aandacht gaat naar ruimtelijkheid, materialiteit, constructie, opbouw, compositie en (ver)beeldende kwaliteiten, Het bestaand vlak kan getransformeerd worden gebruikmakend van: (niet limitatieve lijst) deconstrueren, verscalen, herpositioneren, vervormen, spiegelen, vermenigvuldigen, her-materialiseren, ... Er blijft wel een zichtbaar verband tussen het oorspronkelijke vlak en de nieuwe ruimte. Het bestaande vlak kan de nieuwe ruimte begrenzen of kan er deel van uitmaken.

*Aan de hand van werkmaquettes, schetsen, experimenten wordt een verbredend zoekproces afgelegd. Door observatie en kritische reflectie worden er keuzes gemaakt welke vervolgens verder worden onderzocht en ontwikkeld.

*Het zoekproces eindigt in een momentopname dat gekristalliseerd wordt aan de hand van afgewerkte schaaltekeningen (plan, snede, sfeertekeningen) en een finale maquette. Deze tonen het ontwerp op een inspirerende en persoonlijke manier.

WERKWIJZE ATELIER (1 volledige dag per week)

De opdracht is een continue wisselwerking tussen de verschillende trajecten (opmeten, tekenen, modelleren en ontwerpen) die parallel aan elkaar verlopen en evolueren. De methodiek die gehanteerd wordt, is deze van een opbouwend proces waarbij elke stap en/of mislukkingen nieuwe inzichten genereert die de basis vormen om tot ontwikkeling te komen. Het eindresultaat beoogt:

*een verzameling van oefeningen welke gesublimeerd worden in finale schaaltekeningen, modellen en sfeerbeelden van het gekozen vlak (bestaande toestand) en de gecreëerde ruimte (ontwerp).

*Lay-out, bladcompositie en tekst vormen een essentieel onderdeel van de einddocumenten.

*De oefening is een individueel traject.

*Doorheen de dag is het atelier een werkatelier.

RELATIE LAB-O

Deze ontwerpstudio functioneert complementair aan opo14 Lab-O waar verschillende tekentechnieken en tekeninzichten centraal staan. Verworven skills uit lab-o worden verondersteld ingezet te worden in opo16B.

Benodigde materialen

Benodigde werkmaterialen

*Opmeetmateriaal

*Registratiemateriaal

*Papier, karton, teken- en maquettemateriaal

*Aanbevolen literatuur, basisdocumenten en informatie via TOLEDO

Specifieke evaluatiecriteria voor FASE B

De student kan:

- Een bestaande context opmeten, fotograferen en tekenen volgens conventies.
- Een ruimte/constructie verkennen, analyseren en begrijpen.
- Experimenteren met maquette technieken en materialen.
- Een bestaande context transformeren vanuit een coherente gedachtegang met gevoel voor constructie, materialisatie, ruimte en (ver)beleving.
- Persoonlijk evoceren van een bestaande context en ontwerpideeën via tekeningen en maquettes.

Output, deadlines en vormvereisten

Werkstuk	Datum	Vormvereisten
Bestaande toestand		
Studiemateriaal		Procesmateriaal: registratie-tekeningen, opmetingstekeningen, ...
Fotoregistratie		*selectie foto registratie bestaande toestand
Schaaltekeningen		*plannen, sneden, aanzichten, isometrie, bouwpakket, details (combinatie van schalen) *tekeningen worden analoog ingediend
Maquette		*maquette van de bestaande toestand + sokkel (1:50, 1:20, 1:10)
Sfeerbeelden		*sfeerbeelden bestaande toestand
Mondelinge Presentatie		*onder voorbehoud corona maatregelen
Ontwerp		
Studiemateriaal		Procesmateriaal: ontwerpstudies, studiemaquettes, referentiebeelden, ...
Schaaltekeningen		*2D evocatie op schaal van het ontwerp
Maquette		*3D evocatie op schaal van het ontwerp
Sfeerbeelden		*sfeerbeelden het ontwerp
Conceptnota ID-kaart		*analoge en digitale synthese (A4) in tekst en beeld van het ontwerp
Mondelinge Presentatie		*onder voorbehoud corona maatregelen

- De ID-kaart is een synthese en bevat alle belangrijke data (beeld, tekst, cijfers) over de afgewerkte fase B, per fase moet er 2x A4 (vertikale richting, portret) analoog en digitaal ingediend worden aan de einddocenten op donderdag 02/06/202

FASE C: MENS _ RUIMTE _ VERBINDING

olv. Peter Vansteenkiste

VERBINDEN

Verbinden van meubel en ruimte

Table Chair. Richard Hutten, 1990 MoMA, NY.
Chair. Mario Navarro, 2016 Future Islands, NY

Inhoud en aanpak

Doel: Maken

Kernwoord in deze opdracht is het **ontwerpen** en **maken** van een hedendaags meubel en hoe die zich verhoudt tot een bestaande ruimte in een complexe wisselwerking zodat beiden veranderen.

Het ontwerpen van een **meubel** in relatie tot een opgelegde context. Het meubel of het woord meubel is, van het Oudfranse 'mueble', afkomstig van het Latijnse woord 'mobilis' (roerend, verplaatsbaar), waar ook het woord 'mobiel' van afstamt. Dus de oorsprong van meubels ligt in mobiele kisten om de huisraad mee te nemen, maar tegelijk om op te zitten of uit te rusten.

Deze ontwerpstudio vertrekt vanuit een concreet meubelontwerp in relatie tot een bestaande context, met het doel een uitgewerkt ontwerp te realiseren tot op schaal van de verbindingen die tevens het ontwerpdetail uitmaken.

We onderzoeken de diverse materialen en hun specifieke verbindingen en constructies op een bevragende en kritisch manier simultaan met de cursus materialenleer (OPO23 olv. Dhr. Ivo Vrouwe)

Deze opdracht onderzoekt simultaan:

- A. de functie van het meubel (handelingen zijn LEUNEN, ZITTEN of LIGGEN) en de VERBINDING met de gebruiker.
- B. de relatie van het meubel met zijn ruimtelijke context, of de VERBINDING tussen meubel en ruimte.
- C. de materialenstudie en hun specifieke constructie, of VERBINDINGEN bewust aanwenden en toepassen.

De opdracht

De opdracht gaat over het **VERBINDEN** van functie (doel), ruimte (context) en materialisatie (constructie).

Ontwikkel, ontwerp en maak een meubel die **VERBONDEN** is met de reeds ontworpen ruimte, dit kan zowel letterlijk fysiek deel uitmaken van de ruimte of kamer of kan conceptueel of filosofisch in relatie gaan met de ruimte.

Men onderzoekt het **VERBINDEN** in de ruime zin van het woord, namelijk:

Verbinden van een (of meerdere) functie... leunen, zitten en liggen.

Het doel is het **VERBINDEN** van de ruimte, object (meubel) en subject (gebruiker).

Vanuit de symbiose met de cursus materialenleer is er de doordachte keuze van één of meerdere materialen enerzijds en de constructieve logica in hun **VERBINDINGEN** anderzijds.

Het ontwerp geeft niet enkel een functioneel antwoord op het gevraagde programma (zitten/ leunen/ liggen) maar zet vooral in op meerwaarde vanuit zijn doordachte materialisatie, constructie, detail, functionaliteit, vorm, betekenis, ergonomie, ruimtelijke integratie,

A. Programma.

Verbinden van een (of meerdere) functie... leunen, zitten en liggen. Men kiest zelf deze functie en beschouwt dit als uitdaging en niet als een oplossing. Dus zitten hoeft geen stoel of zetel te worden, leunen hoeft geen hoge kruk te worden en liggen is niet alleen een bed of bank. De handeling conceptueel behandelen en benaderen is dus essentieel in deze opdracht.

1. Leunen, steunen, staan...

Of het referentie muurvlak van de kamer naar de gebruiker toebrengen.

2. Liggen, rusten, slapen...

Of de referentie vloer van de kamer verhogen, modeleren naar een ligvlak.

3. Zitten...

Of het referentie muurvlak toeschuiven als leunvlak en de vloer verhogen tot een zitvlak op ergonomische hoogte.

B. Ruimte.

De ontworpen ruimte (die ontwikkeld werd in fase B vanuit het eerst gekozen referentievlak) is de context of site waar we ons meubel in verbinding brengen. We kunnen ook een specifieke plek in deze ruimte selecteren zoals; de deur, het raam, de trap, de hoek tussen muur en plafond, ... Het mobiele meubel is dus van zijn vrijheid tot bewegen beroofd en moet integraal deel uitmaken van de ruimte of fysiek verbonden zijn met de ruimte. Men kan echter ook een conceptuele of eerder filosofische relatie aangaan met de ruimte. Het meubelontwerp kan in dialoog treden met de ene specifieke plek in die kamer. Het meubel gedraagt zich als een parasiet in de ruimte, dus het meubel heeft de ruimte nodig om te kunnen functioneren en overleven.

C. Materialisatie en constructie.

Deze ontwerpstudio functioneert complementair met OPO23 (cursus materialen). Bij aanvang in dit project zal OPO23 het belang van materiaal en verbinding in het ontwerp onder de aandacht brengen vanuit een theoretische insteek. Vanuit de ontwerpstudio starten we vanuit concept en de relatie met de omgeven ruimte, maar ook hier zal het concept verbinding ontstaan vanuit een concrete materialisatie en doorgedreven constructie. De student(e) realiseert en maakt het meubel op ware grootte en presenteert het op de eindevaluatie! Hou steeds rekening met jouw eigen mogelijkheden (handigheid, kostprijs, uitwerkingstijd, ...) en middelen (technieken, machines, constructies, ...) tot uitvoeren. Dus de uitvoeringstijd van het meubel kan verder lopen dan fase C.

Benodigde materialen

Papier, karton, teken- en maquettemateriaal

Studiemateriaal en aanbevolen literatuur: Cursus OPO23

Ivo Vrouwe, Ivo, Taxonomy

Haak, A.J.H., De menselijke maat, IOS press bv, Amsterdam, 2006, 87 pagina's.

Ontwerpverloop

Het ontwerptraject is een individueel proces, het thematisch onderzoek gebeurt deels in groepsbesprekingen.

Het proces wordt gevormd door verschillende parallelle trajecten:

- 1) het functieonderzoek en organiseren in relatie met de ruimte en hun onderlinge verhoudingen.
- 2) het ontwerpen van een meubel_verbinding ingeschreven in de beschikbare ruimte.
- 3) het nadenken over materialen met een logische constructie of opbouw tot het ontwerpdetail. In samenspraak met OPO23 (realisatie schaal 1/1)
- 4) het onderzoek naar de samenhang tussen functie, omgeving, materialisatie, structuur en constructie.

De verschillende trajecten starten gelijktijdig en staan in een voortdurende wisselwerking en kunnen elkaar complementair aanvullen

Specifieke evaluatiecriteria voor FASE C

De student kan:

- De student heeft elementaire kennis van meubelconstructie en kan een meubel realiseren op schaal 1/1.
- De student heeft kennis van en inzicht in materialenleer (OPO23)
- Ontwerpen vanuit beleving, gebruikspatronen, verbeelding, herinneringen en gedachte-experimenten.
- Ergonomische maatstaven hanteren en relativeren.
- Een ontwerpconcept materialiseren en constructief uitwerken

Output, deadlines en vormvereisten

Werkstuk	Datum	Vormvereisten
Tussenreview		logboek, tekeningenvoorstudies en alle voorstudiemaquettes
Review		tekeningen van eindontwerp: aanzichten en bovenaanzicht, 1 dwarse doorsnede, perspectieven en constructieve details op schalen 1/10, 1/2, 1/1, formaat dragers A0 of A1
		gepersonaliseerd perspectief welke het ontwerp voelbaar maakt in relatie tot de gegeven ruimte. 1 beeld per blad. formaat drager 70/110 cm, in verticale richting, portret.
		(deel) maquette's van het ontwerp (schaal afhankelijk van het ontwerp(detail) 1:50, 1:20, 1:10)
		A4 ID- fiche, in verticale richting, portret (analoog en digitaal in 2 exemplaren voor tijdens de evaluatie).
		het meubel als eindresultaat wordt op schaal 1/1 gepresenteerd op de eindevaluatie.
		veVeel creatief succes!el creatief succes...

FASE D: MENS _ RUIMTE _ EXPRESSIE

olv. Tom Callebaut

Exposure, close encounter with inner and outer space

'une vie en peinture' - Marthe Wéry

Beschrijving inhoud en aanpak

De opdracht

De bedoeling van deze opdracht is om binnen het interieur van de campus (Gent of Brussel) aan de hand van een vlak **een relatie** te ontwerpen tussen jezelf en de stad of bij uitbreiding het heelal. Die relatie is een ruimtelijke interventie aan de hand van een tekening die zowel introspectief werkt (wie ben ik en waar wil ik naar toe) als naar buiten gericht is (op verkenning naar de stad of het heelal). De oefening vertrekt vanuit de verdieping in de eigen leefwereld op zoek naar een ruimtelijke connectie met de gekende en ongekende buitenwereld. Het hele proces van onderzoek én ontwerp én communicatie speelt zich af op één vlak van (100cm x 200cm). Het vlak waarop getekend wordt mag vrij gepositioneerd worden in de ruimte om een betekenisvolle relatie met de architecturale omgeving te krijgen. Het vlak gaat in interactie met de ruimte, de ruimte gaat in interactie met het vlak. Hiervoor mag het papier, dat als drager van de tekening dient, naar believen gevouwen, gestapeld, geknipt, opgerold of gekauwd worden tot een driedimensionale drager. Al tekenend worden dan textuur, licht, patine, ... toegevoegd om de driedimensionale drager tot leven te wekken via een ruimtelijke interventietekening.

Het proces

Tekenen is de motor van zowel het onderzoek, het ontwerp, het bouwen als van het communiceren. Op de tekening wordt nooit iets weggegomd maar worden gedurende het hele proces fragmenten toegevoegd of weggeknipt om telkens nieuwe wendingen te kunnen nemen. Zo wordt de tekening een gelaagd en geperforeerd werk van probeersels en nieuwe kansen, zonder angst en vrij opgebouwd. De verschillende fasen van het tekenen worden telkens via foto in beeld gebracht om nadien een goed beeld te krijgen van de evoluties. De opdracht wordt begeleid door de atelierbegeleider maar ook door drie externe begeleiders van wereldniveau: een kunstenaar, een (interieur)architect en een filosoof. Die drie figuren worden zorgvuldig geselecteerd en onderzocht en groeien vanuit die relatie tot een boeiende (imaginaire) inspirator-mentor.

De focus

Oefening OPO16D heeft als focus 'expressie', het kunnen uitdrukken in het hier en nu van wat zich binnenin en elders afspeelt. Deze laatste oefening D, uit de reeks OPO 16ABCD, vormt een synthese van een heel jaar ontdekken en groeien. Je kiest zelf hoe je die synthese wil vertalen in de laatste oefening maar wat je geleerd hebt moet zichtbaar en voelbaar zijn.

Benodigde materialen

- Een vlak van 100cmx200cm als drager van de ruimtelijke interventietekening
- Tekenmateriaal zoals pen, verf, houtskool, potlood, ...
- Bevestigingsmateriaal om het vlak in de ruimte te kunnen positioneren.

Timing

Het onderzoek, het ontwerp en de tekening worden tegelijkertijd opgestart. Het proces kent dus geen lineair verloop maar een gelijktijdig verloop waarbij alle bewegingen elkaar stimuleren. Vanaf het eerste moment worden alle bevindingen, onderzoek en ontwerpen op de grote tekening, bestaande uit verschillende A4's, aangebracht. Uur na uur worden elementen toegevoegd aan de tekening. Er wordt niet weggegomd maar enkel toegevoegd, desnoods opnieuw een stuk wit blad. Er kunnen verschillende expressietechnieken door elkaar gebuikt worden. Van iedere stap wordt een foto genomen vanuit hetzelfde standpunt. Die reeks foto zijn achteraf getuige van het proces, van de moeilijkheden, de kantelmomenten en de hoogtepunten. Het slot hoeft dus niet noodzakelijk het hoogtepunt te zijn. De tekening is het labo en de output tegelijkertijd. Denken, voelen, doen en terugblikken zijn in permanente interactie, soms vurig, soms conflictueus, soms moeizaam, soms harmonieus. De ruimtelijke interventietekening dient als synthese van de oefening. Als nabeschouwing op de oefening wordt een reflectie op het proces (foto's met aantekeningen in bundel) en de output (tekening) verwacht en vooral: wat doe je met deze ervaring in de toekomst?

Output, deadlines en vormvereisten

De ID-kaart is een synthese en bevat alle belangrijke data (beeld, tekst, cijfers) over de afgewerkte fase D, per fase moet er 2x A4 (vertikale richting, portret) analoog en digitaal ingediend worden aan de einddocenten op donderdag 02/06.

Specifieke evaluatiecriteria voor FASE D

- Je kan een gedachte-experiment ontwikkelen.
- Door de keuze van je vlak, door het onderzoeken ervan aan de hand van tekst en beeld en door het maken van een ruimtelijke opstelling op schaal 1:1, bevraag je op een intrigerende wijze het begrip interieur.
- Je kan je uitdrukken via een expressieve beeldtaal.
- Je toont aandacht voor ruimtelijkheid, specifieke eigenschappen van materialen, lichtwerking en de sfeer die daardoor ontstaat.
- Je weet aan de hand van je opstelling een compositorische spanning te creëren binnen ruimte en tijd.

Algemene doelstellingen/ evaluatiecriteria OPO16ABCD

Aan het einde van dit opleidingsonderdeel OPO16 kan de student(e):

Zie ook de etcs-fiche onderwijsaanbod KU Leuven, interieurarchitectuur, biag16 en biab16 Ontwerpen.

- ontwerpen vanuit beleving, gebruikspatronen, verbeelding, herinneringen en gedachte-experimenten.
- een architecturaal basisvocabulary hanteren.
- ergonomische maatstaven hanteren en relativeren.
- ontwerpalternatieven genereren, ten opzichte van elkaar afwegen en beargumenteerde keuzes maken.
- tekeningen maken die accuraat zijn volgens tekenconventies.
- verschillende soorten schaalmodellen maken.
- door middel van expressief beeldend en grafisch materiaal het ontwerp, ontwerpproces en -discours registreren.
- coherentie ontwikkelen in ontwerp en ontwerpproces.
- een authentiek ontwerp maken met gevoel voor esthetiek, vorm en ruimte.
- een ontwerpconcept materialiseren en constructief uitwerken.
- op overtuigende wijze een ontwerp mondeling presenteren en beargumenteren.

Algemene evaluatieprocedure

In dit OPO worden studenten op regelmatige basis door de docent(en) begeleid en tijdens dit ontwerpproces voorzien van de nodige commentaar. De studenten dienen op afgesproken tijdstippen afgewerkte deelopdrachten in. Hierbij wordt een opvolgfiche overlopen en besproken aan de hand waarvan de student zijn vooruitgang (over deelopdrachten heen) kan monitoren. De finale evaluatie gebeurt in overleg tussen de begeleidende docenten aan de hand van de leerdoelen voor dit OPO en op basis van de opvolgfiches en het totaal aan ingediende werkstukken. Het ontwerpproces is deel van de beoordeling van het eindresultaat

- Permanente evaluatie zonder examen tijdens de examenperiode
- Er is geen tweede examenkans
- Evaluatie aan de hand van proces, ontwerpen en presentaties
- Review van het eindresultaat per fase A+B+C+D door de specifieke begeleider door feedback op de opvolgfiche aan de hand van een kleurcode.
- Eindevaluatie van de jaaropdracht OPO16ABCD in week 14 (2^e semester) door de verschillende titularissen samen.

Opdrachtfiche 2021-2022 – informatie onder voorbehoud van eventuele wijzigingen

Timing

OPO 16

2021

DI 28/09 Intro OPO16 fases A B C D Auditorium campus Gent
Opstart startworkshop = aanzet jaaropdracht
VR 01/10 Startworkshop atelier + afsluiting opdracht Gent + BXL
DO 07/10 **FASE A** Onderzoek gekozen vlak + toegevoegd element
DO 14/10 **FASE A** Ontwerp + realisatie object(en)
DO 21/10 **FASE A** Opstelling + bijstelling + neerslag
DO 28/10 **FASE A** Opstelling + bijstelling + neerslag
DO 04/11 **FASE A REVIEW** + feedback + Intro FASE B
MA 08/11 **ATELIERWEEK** Bezoek Shröderhuis, Utrecht, NL

DO 18/11 **FASE B** Wandanalyse + opmetingen + fotoregistratie
DO 25/11 **FASE B** Registratie + schaaltek + maquette + transformatie
DO 02/12 **FASE B** Schaaltek + sfeerbeelden + maquette + transform.
DO 09/12 **FASE B** Schaaltek + sfeerbeelden + maquette + transform.
DO 16/12 **FASE B** Schaaltek + sfeerbeelden + maquette + transform.
DO 23/12 **FASE B REVIEW** + feedback

KERSTVAKANTIE

OPO 16

2022

**ATELIERWEEK LAB-O
BLOK + EXAMENS + 0_WEEK**

DO 17/02 **FASE C** Intro opdracht + onderzoek ruimte + 3 functies
DO 24/02 **FASE C** Conceptvorming functie + ruimte voorontwerpen
DO 03/03 **FASE C** Conceptvorming materiaal + constructie
DO 10/03 **FASE C** Uitwerking + realisatie ontwerpen + presentatie
DO 17/03 **FASE C** Uitwerking + realisatie ontwerpen + presentatie
DO 24/03 **FASE C REVIEW** + feedback

**ATELIERWEEK LAB-O
PAASVAKANTIE**

DO 21/04 **FASE D** Intro opdracht + opstart
DO 28/04 **FASE D** Snede
DO 05/05 **FASE D** Snede + Ri
DO 12/05 **FASE D** Snede + Ri
DO 19/05 **FASE D** Snede + Ri
DO 26/05 **FASE D** OLH. Hemelvaart VERLOF
DO 02/06 **ATELIERWEEK FASE D REVIEW** + feedback
Indienen analoge ID-documenten van FASE A+B+C+D
Digitale versie ID-documenten op Toledo

DO 09/06 EINDEVALUATIE voor alle betrokken docenten
(zonder aanwezigheid van de studenten)
BLOK + EXAMENS